

Aan:

- de voorzitter van provinciale staten van Drenthe
- de leden van de Statencommissie Milieu, Water en Groen

(i.a.a. de overige statenleden)

Assen, 19 januari 2004

Ons kenmerk 49/6.13/2003011011

Behandeld door de heer R. van Veen (0592) 36 58 93

Onderwerp: Reserve grondwaterheffing 2004

Geachte voorzitter/commissieleden,

Voor de aan het grondwaterbeheer verbonden kosten is bij wijze van provinciale belasting een grondwaterheffing ingesteld. De hoogte van de heffing moet jaarlijks worden vastgesteld. Hiertoe wordt elk jaar een notitie opgesteld met als titel Kostenopzet reserve grondwaterheffing. Hierin zijn beschreven de bestedingsmogelijkheden, de wijze waarop de Reserve grondwaterheffing het afgelopen jaar is ingezet en de gevolgen daarvan voor de stand van de Reserve grondwaterheffing. Vervolgens wordt voorgesteld op welke wijze de Reserve grondwaterheffing in het komend boekjaar zal worden ingezet, met daarbij de financiële gevolgen voor de reserve en de grondwaterheffing.

Bij het vaststellen van de grondwaterheffing voor 2003 (statenstuk 975) hebben provinciale staten eind 2002 besloten tot een eenmalige verhoging van de grondwaterheffing en een jaarlijkse verhoging op basis van de prijsindex. Bij dat besluit is de heffing verhoogd van € 0,7895 naar € 1,-- per 100 m³ onttrokken grondwater. Daarnaast is toen besloten tot een jaarlijkse verhoging op basis van de gemiddelde prijsindex voor gezinsconsumptie (Centraal Planbureau (CPB)). De verhoging is daarbij gekoppeld aan die uitgaven die onder invloed van de prijsindex staan. Het gaat daarbij om ongeveer de helft van de uitgaven.

Recentelijk zijn door ons de hoogte van de grondwaterheffing en de kostenopzet voor 2004 vastgesteld. De kostenopzet voor 2004 is bijgevoegd. De verhoging van de grondwaterheffing is gebaseerd op een schatting van de gemiddelde prijsindex voor gezinsconsumptie in 2004 van 1,5% (CPB). Met de vastgestelde kostenopzet voor 2004 is de heffing verhoogd van € 1,-- naar € 1,01 per 100 m³ onttrokken grondwater.

Met de voorgestelde bestedingen zijn de mogelijkheden om actief grondwaterbeheer te stimuleren uitgebreid. Hiervoor is de categorie Maatregelen gericht op het aanvullen van de grondwatervoorraad toegevoegd. Het gaat daarbij zowel om maatregelen in het stedelijk als het landelijk gebied. Verder is er extra aandacht voor activiteiten gericht op monitoring (verdroging en Europese Kaderrichtlijn Water), de uitwerking van het gewenst grond- en oppervlaktewaterregime en het ambitieonderzoek droogte.

Hoogachtend,

gedeputeerde staten van Drenthe,

, secretaris

, voorzitter

Bijlage(n):
gm/coll.

KOSTENOPZET RESERVE GRONDWATERHEFFING 2004

1. Inleiding

Op grond van het bepaalde in artikel 48 van de Grondwaterwet (GWW) hebben provinciale staten (PS) bij wijze van provinciale belasting een heffing ingesteld op het onttrekken van grondwater. De heffing kan worden ingezet voor in de GWW nader omschreven werkzaamheden gericht op het beheer van het grondwater. De wet is in 1997 gewijzigd met als doel een bredere inzet van de grondwaterheffing. De verbrede inzet heeft in de daaropvolgende jaren geleid tot een afname van de reserve in het fonds. Om weer evenwicht tussen uitgaven en inkomsten te realiseren is met ingang van 2003 de heffing verhoogd tot € 1,- per 100 m³ onttrokken grondwater. In deze nota wordt verder ingegaan op de kostenopzet voor 2004.

2. Bestedingsmogelijkheden grondwaterheffing

De bestedingsmogelijkheden van de grondwaterheffing zijn in artikel 48 van de GWW limitatief aangegeven.

De volgende kosten kunnen onder de heffing worden gebracht.

- a. Maatregelen direct verband houdende met het voorkomen en tegengaan van de nadelige effecten van onttrekkingen en infiltraties, voorzover die niet voor rekening kunnen worden gebracht van de vergunninghouder.
- b. Voor grondwaterbeheer noodzakelijke onderzoeken.
- c. Onderzoek en advies door een commissie van deskundigen.
- d. Bijhouden openbaar register.
- e. Schade-uitkering als gevolg van wijziging vergunning en in situaties waar veroorzaker moeilijk aanwijsbaar is.

3. Ontwikkeling en omvang Reserve grondwaterheffing

Om in te kunnen spelen op de wetwijziging, gericht op een bredere inzet van de grondwaterheffing, is met ingang van 1997 het tarief verhoogd (PS, 7 januari 1997) per m³ onttrokken grondwater van *f* 0,0083 naar *f* 0,0174 (overeenkomstig € 0,7895 per 100 m³).

In 1997 heeft die verbrede inzet niet geresulteerd in concrete uitvoeringsprojecten. Hierdoor liep de stand van het fonds, overeenkomstig de hogere heffing, op van € 545.000,- begin 1997 naar € 860.000,- begin 1998.

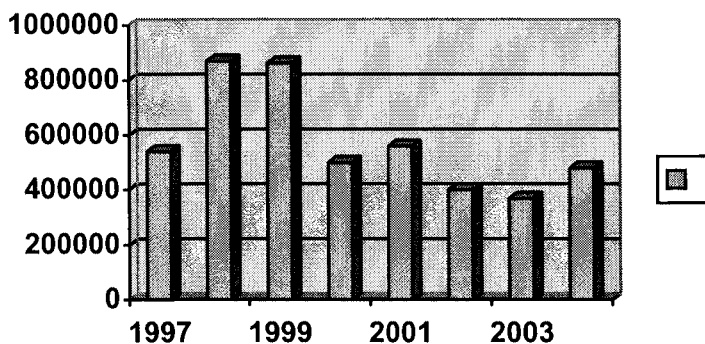
Vanaf 1998 is er meer zicht gekomen op projecten die invulling geven aan het voeren van actief grondwaterbeheer door de provincie. Bij de actualisatie van de grondwaterheffing voor 2000 zijn de uitgangspunten vastgelegd, waaronder een beroep kan worden gedaan op een bijdrage uit de Reserve grondwaterheffing. Maatregelen zijn onderverdeeld in projecten gericht op waterbesparing en projecten gericht op vermindering van de verdroging.

Van 1998 tot en met 2003 is er voor ongeveer € 970.000,-- aan verplichtingen aangegaan die betrekking hebben op projecten gericht op waterbesparing. Voor herstelmaatregelen is tot en met 2003 voor ongeveer € 670.000,-- aan verplichtingen aangegaan. Afkomstig uit het afgelopen jaar zijn de projecten Water 4All in het Hunzegebied en een bijdrage in het project Herstel Oude Diep. In bijlage 1 wordt een compleet overzicht van de projecten van afgelopen jaren weergegeven.

De verbrede inzet vanuit de Reserve grondwaterheffing heeft de reserve vanaf 1998 langzaam maar zeker doen dalen. Begin 2003 bedroeg de reserve, exclusief de aangepane verplichtingen, nog ongeveer € 370.000,--. Vanwege het eventueel kunnen bekostigen van schadeclaims, is een zekere reserve noodzakelijk binnen het fonds. Er wordt uitgegaan van een streefbedrag van € 450.000,--. Om het fonds niet nog verder te laten zakken en tegelijkertijd actief in te kunnen blijven zetten op waterbesparing en verdrogingsbestrijding, is in 2002 besloten om de heffing met ingang van 2003 te verhogen. Hierdoor zijn de inkomsten toegenomen. Tegelijkertijd zijn de uitgaven in 2003 achtergebleven bij de verwachtingen. Er is met name minder beroep gedaan op bijdragen vanuit de Reserve grondwaterheffing ten behoeve van waterbesparing en verdrogingsbestrijding. Naar verwachting zal de reserve van het fonds begin 2004 zijn gestegen tot ongeveer € 480.000,--.

Het verloop van de Reserve grondwaterheffing is weergegeven in figuur 1.

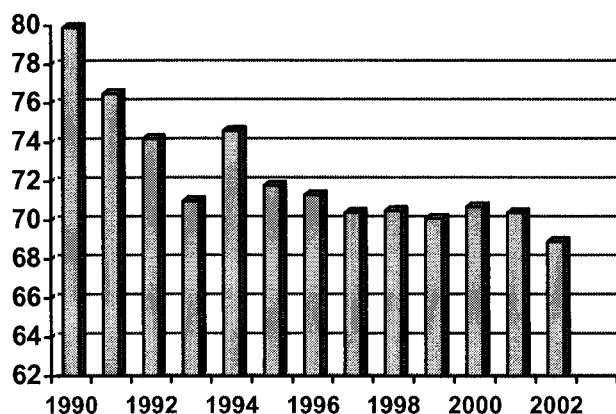
Reserve Grondwaterfonds (in euro's)

Figuur 1. Verloop Reserve grondwaterheffing.

4. Ontwikkeling grondwateronttrekking

De inkomsten voor de grondwaterheffing worden opgebracht door de vergunningplichtige onttrekkers. Om een inschatting te kunnen maken van de inkomsten zijn onttrekkingscijfers nodig. In deze paragraaf wordt het verloop van de grondwateronttrekking vanaf begin jaren negentig beschreven. De lichte daling van de onttrokken hoeveelheid (vergunningplichtig) grondwater lijkt te zijn gestabiliseerd. De onttrokken hoeveelheden zijn in onderstaande figuur weergegeven.

■ Grondwateronttrekking (in miljoen m3)

De daling in 2002 wordt voornamelijk veroorzaakt door een tijdelijke daling van de hoeveelheid onttrekking van grondwater voor sanering en bemalingen.

Voor de raming van de heffing wordt een hoeveelheid van 70 miljoen m³ op jaarbasis aangehouden.

5. Ontwikkelingen grondwaterbeheer

Binnen de bestedingsmogelijkheden van de grondwaterheffing heeft de provincie ruimte om accenten te leggen. In deze paragraaf wordt nader ingegaan op een aantal ontwikkelingen die de basis kunnen zijn om de kostenopzet voor 2004 te wijzigen ten opzichte van 2003.

Het gaat hierbij om de volgende ontwikkelingen.

- Actief grondwaterbeheer door optimaliseren verbrede inzet grondwaterheffing.
- Uitwerking gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem.
- Verdrogingsbestrijding en monitoring.
- Ambitieonderzoek droogte.
- Kaderrichtlijn water.

5.1. Actief grondwaterbeheer

Op dit moment wordt de heffing ingezet als bijdrageregeling voor projecten op het gebied van waterbesparing en verdrogingsbestrijding. Om het belang van waterbesparingsprojecten en verdrogingsbestrijding meer te benadrukken, zijn de uitgangspunten waaronder derden een beroep kunnen doen op de grondwaterheffing door gedeputeerde staten in 2000 verder uitgewerkt. Hiervoor is jaarlijks € 380.000,-- beschikbaar. In 2003 is hiervan slechts een deel gebruikt (ruim € 200.000,--). Op het gebied van waterbesparing zijn de ontwikkelingen ook niet zo dat de komende jaren een toename van verzoeken om bijdragen worden verwacht.

Naast projecten gericht op waterbesparing en verdrogingsbestrijding, is er nog een categorie projecten te benoemen die past binnen de bestedingsmogelijkheden van de Reserve grondwaterheffing. Het gaat daarbij in brede zin om projecten gericht op de aanvulling van de grondwatervoorraad. Hierbij zijn twee categoriegebieden te onderscheiden.

- Stedelijk gebied met bestaande of toekomstige grondwateronttrekkingen.
- Landelijk gebied met diffuus verspreide grondwateronttrekkingen die invloed uitoefenen op de stijghoogte in het diepe pakket.

Het argument daarbij is dat in beide gebieden aanvulling van de grondwatervoorraad van belang is om effecten van bestaande winningen te compenseren, dan wel meer ruimte voor toekomstige winningen te realiseren.

Binnen stedelijk gebied is in Drenthe nog ruimte voor uitbreiding en/of vestiging van industriële onttrekkingen. Door het extra infiltreren van regenwater neemt de grondwatervoorraad toe en is meer ruimte voor onttrekking beschikbaar. Hierbij kan gedacht worden aan het afkoppelen van neerslagwater in stedelijk gebied door middel van infiltratie.

In het landelijk gebied worden in het Provinciaal omgevingsplan gebieden onderscheiden als gebied met beperkte gebruiksmogelijkheden grondwateronttrekking in verband met natuurwaarden. In deze gebieden is de stijghoogte van het diepe pakket van belang voor grondwaterafhankelijke natuur aan maaiveld. Hier mag het onttrekken van grondwater voor beregening voor de landbouw niet toenemen. Praktijk is dat er wel een groot aantal bestaande onttrekkingen zijn en daarnaast onttrekking ten behoeve van hoogsalderende teelten wordt toegestaan. In deze gebieden zou het diepe grondwater gebaat zijn met extra infiltratie.

Om in aanmerking te komen voor een bijdrage voor maatregelen op het gebied van aanvulling van de grondwatervoorraad moet de maatregel:

- binnen stedelijk gebied resulteren in een toename van de grondwatervoorraad;
- binnen landelijk gebied resulteren in een verhoging van de stijghoogte van het diepe pakket;
- een relatie hebben met bestaande en/of potentiële grondwaterwinningen.

De verzoeken om een bijdrage worden behandeld op volgorde van binnenkomst. De bijdrage ligt in de orde van grootte van 5%-10% van de projectkosten. De totaal beschikbare bijdrage per jaar is gelimiteerd.

5.2. Uitwerking gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem

Samen met de provincies Overijssel, Groningen en Fryslân, de inliggende waterschappen en de waterleidingbedrijven, wordt studie gedaan naar de mogelijkheden om gezamenlijk een grondwatermodel met bijbehorend instrumentarium te ontwikkelen. Geschat wordt dat bij een vervolg de provincie Drenthe ongeveer € 65.000,-- zal gaan bijdragen (2004).

Daarnaast zullen vanaf 2005 berekeningen worden uitgevoerd binnen deelgebieden. Trekker hiervan is het waterschap, maar ook van de provincie wordt een bijdrage verwacht. Budgetten moeten worden gevonden binnen de post Onderzoek.

5.3. Verdrogingsbestrijding en monitoring

De afgelopen jaren is regelmatig een landelijke kaart verschenen met daarop de mate van verdroging in de verschillende gebieden. De kaart wordt samengesteld op basis van gesprekken met terreinbeheerders. Om een meer objectieve beschrijving te krijgen, is een kwantitatieve beschrijving gekoppeld aan meetpunten noodzakelijk. Alleen op die wijze kan een beter zicht worden gegeven op de effecten van projecten waarbij de verdroging voor een deel is opgelost.

Uit overleg met terreinbeheerders is gebleken dat ook zij behoefte hebben aan betere grondwaterstandgegevens in hun terreinen. Het komend jaar zal in overleg met terreinbeheerders en waterschappen bekeken worden welke werkzaamheden op elkaar kunnen worden afgestemd en welke partij waarvoor verantwoordelijk is.

Geschat wordt dat voor een aantal belangrijke gebieden een kleine uitbreiding van het meetnet gewenst is, dat daarnaast terreinbeheerders en waterschappen meetpunten inrichten en opnemen en dat provincies een belangrijke rol vervullen in het meerjaarlijks evalueren en rapporteren van de resultaten.

Ruimte moet worden gevonden binnen de post Gegevensbeheer.

5.4. Ambitieonderzoek droogte

Vanuit de WB21-aanpak zijn er de afgelopen jaren onderzoeken uitgevoerd naar het bergen en afvoeren van water bij een groot neerslagoverschot. Het afgelopen jaar is gebleken dat wij vanwege mogelijke klimaatveranderingen niet alleen met grotere neerslagintensiteiten rekening moeten houden, maar eveneens met langere perioden van droogte. Hierdoor kan de grondwatervoorraad in het zomerseizoen aanzienlijk afnemen. In 2004 wordt een onderzoek gestart naar de effecten van een langdurige periode met een neerslagtekort, in combinatie met een afname van de beschikbare aanvoer vanuit het IJsselmeer. De ruimte voor dit onderzoek wordt gevonden binnen de post Onderzoek.

5.5. Kaderrichtlijn water

De Kaderrichtlijn water is een Europese richtlijn (2000/60/EG) die vanaf 22 december 2000 van kracht is. Elke lidstaat van de Europese Gemeenschap is verplicht de kaderrichtlijn te implementeren en uit te voeren. Het doel van de richtlijn is te komen tot schone, ecologisch gezonde stroomgebieden, waarin op een duurzame manier met het water wordt omgegaan. Het grondwater maakt deel uit van de kaderrichtlijn.

Ten behoeve van de kaderrichtlijn moet er een beschrijving worden gemaakt van het grondwater. Om uiteindelijk te kunnen beoordelen of de goede toestand is bereikt, moet gebruik worden gemaakt van monitoringsgegevens. Verwachting is dat de meeste informatie uit bestaande meetnetten kan worden gehaald. Hiervoor zijn wel werkzaamheden nodig. Kosten kunnen voor wat betreft het waterkwantiteitsgedeelte worden gefinancierd vanuit de Reserve grondwaterheffing, onderdeel Gegevensbeheer.

6. Kostenopzet 2004

In de voorgestelde kostenopzet voor 2004 zijn vorengenoemde voorstellen verwerkt. Daarnaast is rekening gehouden met het besluit van provinciale staten eind 2002 (statenstuk 975, Reserve grondwaterheffing 2003) om jaarlijks de grondwaterheffing te indexeren. Uiteindelijk resulteert dit in een overzicht van de geschatte inkomsten en uitgaven in 2004.

6.1. Indexeren grondwaterheffing

In 2002 hebben provinciale staten van Drenthe bij het vaststellen van het grondwaterheffing voor 2003 besloten om de heffing jaarlijks te indexeren op basis van de gemiddelde prijsindex voor gezinsconsumptie. Alleen dat deel van de heffing waarbij uitgaven worden gedaan die onder invloed staan van de jaarlijkse prijsindex worden hierbij meegenomen. Destijds is aangegeven dat het hierbij gaat om ongeveer de helft van de uitgaven.

Op basis van gegevens van het Centraal Planbureau, ligt de gemiddelde prijsindex voor gezinsconsumptie in 2004 ongeveer 1,5% hoger dan in 2003. Op basis van deze index en de helft van de uitgaven, zijnde een bedrag van € 400.000,-- , zal de grondwaterheffing in 2004 € 1,01 per 100 m³ onttrokken grondwater bedragen.

6.2. Inkomsten

De inkomsten bestaan uit de door de heffing opgebrachte gelden en de rente op de tegoeden in het fonds:

- grondwaterheffing	€ 707.000,--
- rente	<u> 40.000,--</u>
Totaal	<u>€ 747.000,--</u>

6.3. Uitgaven

<u>A. Actief grondwaterbeheer</u>		€ 380.000,--
A1. Maatregelen gericht op waterbesparing (DSM, Waterleidingmaatschappij Drenthe)	€ 150.000,--	
A2. Herstelmaatregelen en ontwikkelingsmaatregelen (onder andere maatregelen ten behoeve van waterwinning Nietap en Assen)	€ 80.000,--	
A3. Aanvulling grondwatervoorraad	€ 150.000,--	
<u>B. Voor grondwaterbeheer noodzakelijke onderzoeken</u>		- 320.000,--
B1. Gegevensbeheer (onder andere Regis, Olga, evaluatie, onderhoud, beheer en automatisering meetnet, meetnet verdroging, KRW)	€ 220.000,--	
B2. Onderzoek (onder andere waterwinning Havelterberg, STOWA, RWSR, gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR), ambitieonderzoek droogte)	€ 100.000,--	

<u>C. Onderzoek en advies door commissie van deskundigen</u>	- 20.000,--
<u>D. Bijhouden openbaar register</u>	- 10.000,--
<u>E. Projectontwikkeling (gebiedenbeleid en GGOR)</u>	- 70.000,--
Schade-uitkering	<u>p.m.</u>
Totaal	<u>€ 800.000,--</u>

Aangezien binnen de Reserve grondwaterheffing ruimte is gereserveerd voor schade-uitkering, wordt deze post in de berekening voor het tarief niet meegenomen.

De uitgaven zijn volgens de kostenopzet hoger dan de inkomsten. Dit is in overeenstemming met het verleden jaar genomen besluit voor de kostenopzet van 2003. Destijds is besloten het uitgavenpatroon te handhaven. Evenwicht tussen inkomsten en uitgaven zou naar verloop van enkele jaren ontstaan door een eenmalige verhoging in 2003 en een langzame verhoging in de jaren daarna door het indexeren van de grondwaterheffing.

Gelet op de stand van de Reserve grondwaterheffing per 1 januari 2004 ad € 480.000,-- is hier voldoende ruimte voor.

Overzicht uitgevoerde projecten

A1. Waterbesparing

Projecten 1998

1. Purit (€ 80.000,--)

In 1998 is aan Purit een bijdrage verleend van € 80.000,--. Door dit project is de levering van grondwater door de Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) vervangen door een oppervlaktewater-onttrekking. Hierdoor wordt jaarlijks een besparing gerealiseerd van 350.000 m³ grondwater.

Projecten 1999

2. Boeren met water (€ 35.000,--)

Het project is uitgevoerd in samenwerking met het Centrum voor Landbouw en Milieu, het waterschap Noorderzijlvest, de Noordelijke Land- en Tuinbouw Organisatie en een aantal betrokken agrariërs. Het project heeft zich gericht op het in overleg met boeren in het Zeijerveld realiseren van een dusdanige waterhuishouding dat er minder behoefte is aan beregening, de grondwaterstand wordt verhoogd en de verdroging van natuurlijke elementen vermindert.

Het project is inmiddels afgerond. Als resultaat van het project is er een gebiedswaterplan opgesteld, met daarnaast voor de agrariërs afzonderlijke bedrijfswaterplannen. In deze plannen zijn voorstellen gedaan voor het aanleggen van een aantal stuwen in het gebied om het water langer vast te houden. In 2002 is het gebiedsplan uitgevoerd.

Projecten 2000

3. Waterwinning Breevenen (€ 340.000,--)

Dit is een project van de WMD. In dit project is een duurzame waterwinning ontwikkeld, waarbij het gebruik van grondwater wordt gecombineerd met het ontwikkelen van natte natuur. Daarnaast kan deze nieuw te ontwikkelen winning een deel van de capaciteit van Assen en Gasselte overnemen. Beide winningen zitten in verdrogingsgevoelige gebieden en zijn onderwerp van studie. De winning Breevenen is inmiddels in gebruik genomen.

4. Beregeningsplanner (€ 20.000,--)

Het doel van dit project is om bij het beregenen van landbouwgewassen niet meer grondwater te gebruiken dan nodig is. Via een meetprogramma wordt aangegeven wanneer het gewas water nodig heeft en in welke hoeveelheid. Op deze wijze wordt verspilling van water voorkomen. De proef die is gehouden heeft onvoldoende resultaat opgeleverd om het instrument in te zetten. Vanuit de landbouw was er onvoldoende deelname en daarnaast waren de jaren waarin de proef is gehouden te nat, zodat er weinig behoefte was aan beregening.

Projecten 2001

5. Telemetrie peilbuizen (€ 5.000,--)

Het grondwaterstandafhankelijk peilbeheer wordt binnen deze pilot van het waterschap Hunze en Aa's geoptimaliseerd. Door de peilbuizen op telemetrie aan te sluiten, kunnen gegevens continu worden uitgelezen en verwerkt. Hiermee kan de gewenste grondwaterstand behorend bij de functie worden gerealiseerd. Daarnaast is de verwachting dat door het nauwkeurig sturen van de zomergrondwaterstand de behoefte voor beregening kan afnemen.

6. Spoelwaterhergebruik Nietap (€ 160.000,--)

Het project is afgerond en heeft een besparing opgeleverd van 0,7 miljoen m³/jaar. Dit effect is bereikt door grondwater dat werd gebruikt voor het spoelen van de filters na zuivering te gebruiken als drinkwater. In het verleden werd dit water geloosd op het oppervlaktewater. Het project is inmiddels afgerond.

7. Onderzoek besparing grondwater Emmtec (€ 50.000,--)

Emmtec onttrekt jaarlijks 5,4 miljoen m³ grondwater. Dit water wordt doorgeleverd aan bedrijven voor hoogwaardig gebruik. Een deel van het water wordt vervolgens geloosd op het vuilwaterriool en door Emmtec gezuiverd. Een bureaustudie heeft aangetoond dat hergebruik van dit water mogelijk is. Resultaten wijzen op een mogelijke besparing van 900.000 m³ op jaarbasis. De uitgevoerde praktijktoets heeft geen hoopgevendende resultaten opgeleverd. Een nadere studie moet uitwijzen of er nog mogelijkheden zijn om tot waterbesparing te komen.

Projecten 2002

8. Ronde tot Dollard tou (€ 95.000,--)

In het kader van de herinrichting Emmen-Zuid zijn er plannen om het Bargerveen te verbeteren dit aan te sluiten op De Ronde en vervolgens het water van goede kwaliteit door te leiden naar de Ruiten Aa en vervolgens naar de Dollard in Groningen. Een onderdeel van het project is het aanleggen van een natuurwaterleiding vanuit het Bargerveen naar de gietwaterplas van het tuinbouwcentrum Klazienaveen. Combinatie van deze aanvoer met hergebruik en opvang van kasdekwat geeft naar verwachting een reductie van het gebruik van grondwater van 1 miljoen m³. Het project is in uitvoering.

Projecten 2003

9. Water 4All (€ 188.500,--)

Water 4All is een proef op praktijkschaal om te onderzoeken wat de effecten van vernatting zijn in het gebied Tussenwater. Bekeken wordt of het realiseren van een ondiepe grondwaterwinning een combinatie kan vormen met nattenatuurontwikkeling. Door hermeandering van de Hunze, het verleggen van de kaden en het vernatten van het gebied wordt ruimte gemaakt voor het ontwikkelen van nattenatuurwaarden. De Hunze krijgt meer ruimte om water in het gebied vast te houden. De verdroging wordt zo tegengegaan.

A2. Verdrogingsbestrijding

Projecten 2000

1. Brongebied Vledder Aa, fase 1 en fase 2 (€ 205.000,--)

Het project omvat het herstel van het brongebied van dit watersysteem. Binnen dit watersysteem met daarin een beekdal, bossen en natte heides, zijn maatregelen getroffen om de verdroging te bestrijden. Het project is inmiddels afgerond.

Binnen het systeem is daarnaast nog waterwinning Terwisscha aanwezig. Ook deze waterwinning veroorzaakt een deel van de verdroging. Naast de maatregelen in de waterhuishouding, zal op termijn de waterwinning worden verplaatst. Drenthe participeert in de studie naar verplaatsing.

Projecten 2001

2. Hermeandering Hunzedal (€ 195.000,--)

Dit project heeft een duidelijke relatie met het project Waterwinning Breevenen. Door hermeandering van de Hunze, ontstaat in combinatie met het ontwikkelen van een duurzame waterwinning meer plaats voor natte natuur. Zowel de natuurwaarden op het land als in het water zijn hierdoor toegenomen. Het project is inmiddels afgerond.

3. Herstel Benedenloop Drentsche Aa (€ 115.000,--)

Met dit project wordt de benedenloop van de Drentsche Aa gekoppeld aan de Oude Aa. Door dit project wordt verdrogingsbestrijding gerealiseerd, een verbindingszone hersteld en aan beekherstel gedaan. Het project heeft daarnaast een positief effect op de nadelige effecten van de grondwaterwinning De Punt. Dit wordt onderstreept door de resultaten van de Gorecht-studie. Het project is in uitvoering en zal begin 2004 worden afgerond.

Projecten 2002

4. Brongebied Vledder Aa, fase 3 (€ 107.000,--)

Fase 3 van het project Herstel Vledder Aa is inmiddels afgerond. In deze fase heeft de Vledder Aa zijn oorspronkelijke vorm weer terug. De beek meandert weer door het landschap. Hierdoor kan meer water worden vastgehouden en is de verdroging in het gebied afgenomen.

Projecten 2003

5. Herstel Oude Diep (€ 47.667,--)

In het project is een duurzame en verantwoorde scheiding gerealiseerd in de bovenloop van het Oude Diep tussen de functies Landbouw en Natuur. De verdroging in het beekdal is afgenomen en voor de landbouw is de wateraanvoer verbeterd.

B2. Onderzoeksprojecten

1. Waterwinning Nietap

Het onderzoek naar de effecten van de waterwinning Nietap is in het voorjaar van 1999 afgerond. De conclusie is dat met name door maatregelen in de oppervlaktewaterhuishouding de natuurwaarden binnen het systeem kunnen worden vergroot. Het gaat dan om maatregelen in polder Matsloot, Roderwolde en het Lieverensche Diep. De maatregelen zullen in samenhang met de uitvoering van werken in de herinrichting vorm worden gegeven. De grondwaterwinning kan onder die voorwaarden op de huidige capaciteit worden gehandhaafd.

2. Waterwinning Assen

Het onderzoek naar de waterwinning Assen is begin 2001 afgerond. Onderzoek heeft in beeld gebracht op welke wijze de waterwinning de natuurwaarden in het beekstelsysteem beïnvloed en op welke wijze die natuurwaarden kunnen worden vergroot. In overleg met het waterschap en Staatsbosbeheer, wordt bekeken op welke wijze de resultaten kunnen worden vertaald in concrete maatregelen.

3. Waterwinning Gasselte

Dit onderzoek is in 2001 gestart en richt zich op het in beeld brengen van de effecten van de waterwinning op met name het beekdal van de Drentsche Aa. Inmiddels is onderzoek naar de opbouw van de ondergrond afgerond. Het hydrologisch onderzoek start halverwege 2002. Doel is de verdroging terug te dringen.

4. Waterwinning Terwisscha

Zie project Brongebied Vledder Aa.

Inmiddels is afgesproken dat de waterwinning voor 2004 wordt teruggebracht tot de halve vergunningscapaciteit. Daarnaast is onderzoek gestart naar een alternatieve locatie.

5. Gewenst grond- en oppervlaktewaterregiem (GGOR)

Samen met de provincies Groningen en Overijssel en de inliggende waterschappen, wordt gewerkt aan het tot stand brengen van een GGOR. Om uniformiteit in de aanpak te realiseren, is aan Alterra gevraagd om een methodiek te ontwikkelen. Dit onderzoek is inmiddels afgerond. Ten behoeve van de implementatie wordt bekeken in hoeverre een gezamenlijk grondwatermodel voor Noord-Nederland kan worden ontwikkeld.